

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 70g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 12 alin. (9) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar

(salarizarea persoanelor care nu dețin nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției)

CHIȘINĂU

22 ianuarie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Emilia Cazacu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 19 martie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 22 ianuarie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 12 alin. (9) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, ridicată de dl avocat Ion Vanțevici, în interesele dlui Vasili Antohi, parte în dosarul nr. 3-57/2024, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Evgheni Bancov, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Dl Vasile Antohi este angajat la Primăria satului Brânza, raionul Cahul, în funcția de specialist pentru reglementarea regimului funciar.

4. La 6 iunie 2024, dl Vasili Antohi a formulat o acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei satului Brânza, raionul Cahul, prin care s-a solicitat recalcularea și achitarea salariului.

5. La 10 martie 2025, dl avocat Ion Vanțevici a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 12 alin. (9) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

6. Printr-o încheiere din 10 martie 2025, Judecătoria Cahul a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptăminal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sînt garantate.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate. [...]”

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar sunt următoarele:

Articolul 12
Salariul de bază

„[...]”

(9) Persoanele care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției beneficiază de salariul de bază, prevăzut de prezenta lege pentru aceste funcții, redus cu 5 clase de salarizare succesive;

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției susține că norma contestată ar institui un tratament diferențiat sub aspectul salarizării pentru angajații care îndeplinesc aceleași sarcini și au aceleași competențe practice, dar care se deosebesc sub aspectul nivelului de studii. În particular, autorul pretinde că, deși corespunde cerințelor specifice prevăzute în fișa postului, salariul i-a fost redus cu 5 clase de salarizare succesive pentru că nu are studii superioare.

10. Autorul excepției afirmă că prevederea contestată este contrară articolelor 1, 4, 16, 43, 46, 47 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, ține de competența Curții Constituționale.

13. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces și este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă prevederile articolului 12 alin. (9) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind

sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Dispozițiile criticate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

15. Curtea a stabilit în jurisprudența sa, ca o condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate, și faptul că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care se examinează o cerere privind recalcularea și achitarea salariului. Așadar, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica norma criticată în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

16. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (DCC nr. 14 din 7 februarie 2023, § 21; DCC nr. 174 din 7 decembrie 2023, § 20).

17. Curtea reține că autorul excepției a invocat articolele 1 (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 16 (*egalitatea*), 43 (*dreptul la muncă și protecția muncii*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), 47 (*dreptul la asistență și protecție socială*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

18. Curtea notează că articolele 1 și 4 din Constituție au un caracter general, constituie imperative care stau la baza oricăror reglementări, nu pot reprezenta repere individuale și separate și pot fi invocate, de regulă, dacă se constată aplicabilitatea lor împreună cu alte dispoziții din Constituție (a se vedea DCC nr. 17 din 21 martie 2024, § 23; DCC nr. 26 din 2 aprilie 2024, § 23).

19. Cu privire la incidența articolului 54 din Constituție, Curtea reține că acesta nu are o aplicare de sine stătătoare. Mai mult, articolul 54 îi impune Curții un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Astfel, pentru a putea fi invocat acest articol, autorul sesizării trebuie să argumenteze incidența unui drept fundamental (a se vedea HCC nr. 4 din 30 ianuarie 2024, § 28; DCC nr. 83 din 19 iulie 2024, § 20).

20. Cu referire la incidența articolelor 46 și 47 din Constituție, autorul excepției susține că salariul constituie un „bun” în sens constituțional și că reducerea acestuia afectează dreptul la proprietate și la un nivel de trai decent. Curtea reține că drepturile salariale pot constitui, în anumite circumstanțe, interese patrimoniale protejate de articolul 46 din Constituție. Totuși, acest fapt nu implică, în mod automat, că orice diferență de quantum salarial reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate. Stabilirea nivelului remunerației, inclusiv diferențierile salariale bazate pe criterii obiective și rezonabile, ține de marja de apreciere a legiuitorului. În prezenta cauză, autorul nu a demonstrat în ce mod prevederile contestate ar suprima sau ar afecta în mod esențial dreptul său de proprietate sau dreptul la un nivel de trai decent, limitându-se la afirmații generale. În aceste condiții, Curtea constată că articolele 46 și 47 din Constituție nu sunt incidente în sensul cerut pentru examinarea în fond a excepției.

21. Referitor la incidența articolului 16 coroborat cu articolul 43 din Constituție, autorul susține că norma contestată instituie un tratament diferențiat sub aspect salarial pentru angajații care exercită aceeași funcție, dar au un nivel de studii diferit. În particular, autorul pretinde că, deși deține

studiile necesare pentru exercitarea funcției deținute, așa cum prevede fișa postului, angajatorul i-a aplicat în mod nejustificat prevederile articolului 12 alin. (9) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, reducându-i salariul cu 5 clase de salarizare succesive.

22. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că principiul non-discriminării, garantat de articolul 16 din Constituție, nu implică uniformitatea, ci presupune un tratament egal în situații egale. Pentru situații diferite, tratamentul juridic poate fi diferit (a se vedea DCC nr. 12 din 3 februarie 2020, § 18; DCC nr. 105 din 1 iulie 2021, § 40).

23. Curtea constată că pentru ocuparea funcțiilor publice sunt necesare studii superioare absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, cu excepția funcțiilor publice de execuție din autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și a funcției de greșier din instanțele judecătorești, pentru care, după caz, pot fi încadrate persoane cu studii medii de specialitate absolvite cu diplomă. De asemenea, Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public prevede condițiile de bază de acces la o funcție publică, iar cerințele specifice referitoare la studii, cunoștințe, abilități profesionale și atitudini/comportamente necesare pentru exercitarea eficientă a unei funcții publice concrete se stabilesc în fișa postului aferentă acestora (a se vedea articolul 27 alin. (2) și (3) din Lege).

24. Legislatorul a prevăzut la articolul 12 alin. (9) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 reducerea salariului de bază în cazul persoanelor care nu dețin nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției.

25. Curtea menționează că, potrivit articolului 1 alin. (2) din Convenția nr. 111 din 25 iunie 1958 a Organizației Internaționale a Muncii privind discriminarea în domeniul ocupării forței de muncă și al exercitării profesiei, diferențierile, excluderile sau preferințele întemeiate pe calificările cerute pentru o anumită ocupație nu sunt considerate discriminare.

26. Curtea reține că diferențele salariale determinate de nivelul de studii au la bază un factor obiectiv. Acesta vizează competențele specifice ale persoanei pentru exercitarea funcției. Deși Curtea admite că o funcție poate fi exercitată de persoane cu o pregătire diferită, un nivel mai înalt de studii atestă cunoștințe și abilități speciale, necesare îndeplinirii atribuțiilor inerente funcției. Prin urmare, atunci când are legătură cu cerințele și responsabilitățile exercitate, nivelul diferit de studii justifică și o diferență a remunerării. Prin urmare, capătul sesizării referitor la pretinsul tratament discriminatoriu este inadmisibil.

27. Oportunitatea politicilor de salarizare ține de domeniul politicilor publice și de aprecierea legiuitorului. Curtea Constituțională nu este competentă să evalueze oportunitatea sau eficiența măsurilor legislative, ci exclusiv conformitatea acestora cu Constituția.

28. Curtea observă că autorul excepției, sub aparența unor critici de neconstituționalitate, își exprimă dezacordul cu modul în care au fost aplicate normele în discuție și i-a fost stabilit salariul. Curtea reiterează că aspectele care vizează aplicarea dispozițiilor contestate țin de competența instanțelor de drept comun (a se vedea DCC nr. 50 din 4 iunie 2024, § 45).

29. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea în cauză privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. d) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 12 alin. (9) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, ridicată de dl avocat Ion Vanțevici, în interesele dlui Vasili Antohi, parte în dosarul nr. 3-57/2024, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 22 ianuarie 2026
DCC nr. 6
Dosarul nr. 70g/2025*